De V.S.-Buitenlandse Politiek en het Caraïbisch Gebied

Notitie I.B./sept.'86

J.R. Nicolaas

Inhoud

Inleiding

De eilanden in het Caraïbisch gebied hebben allemaal als gemeenschappelijke noemer het kolonialisme,als historisch verschijnsel,gekend.
Zij vormen ieder een totaal van elkaar geisoleerde samenleving met een verscheidenheid aan taal,godsdienst en cultuur;die een accumulatieve invloed heeft gehad op het aanwezige insularisme op de eilanden.
Voor wat betreft de staatsrechtelijke ontwikkelingen in de regio,kan er globaal een onderscheid gemaakt worden tussen de britse kolonies die reeds onafhanklijk zijn,de Franse overzeese departementen,de amerikaanse kolonies c.q. Puerto Rico en de Virgin eilanden en de Nederlandse Antillen.Evenzo is in economisch opzicht een indeling mogelijk en wel die tussen de meer,minder en minst ontwikkelde staten.

Deze mini-staten in de Caraïbische regio worden thans geconfronteerd met een tridimensionale crisis,die een wedijvering tussen de intra-regionale mogendheden om politieke en economische invloed op deze staten met zich meebrengt.
De economieën van deze micro-staten kampen steeds meer met begrotingstekorten, buitenlandse schulden en bezuinigingen en zijn eerder te beschouwen als een schuldeneconomie.
Intern wordt het politiek systeem,juist door de economische malaise,bedreigd door de politieke machtsverhoudingen,maatschappelijke processen en de dynamiek in die samenlevingen.
Deze golfbewegingen in de caraïbische samenlevingen kunnen tot sociale onrust en politieke instabiliteit op eilandelijk en regionale nivo leiden.

Er vanuit gaande dat de Caraïbische Zee een belangrijke strategische functie heeft voor al het scheepvaartverkeer van en naar het amerikaans continent,is het niet verwonderlijk dat de geo-politieke ontwikkelingen in de regio,een belangrijk speerpunt vormt in de amerikaanse buitenlandse politiek ten aanzien van de ministaten.
Om enigszins aan de historisch gegroeide afhanklijkheidsrelatie ten opzichte van de Verenigde Staten te ontkomen,proberen de caraïbische staten in hun internationale betrekkingen niet alleen als een eenheid te opereren maar ook zoveel mogelijk hun economische betrekkingen te diversiviceren.

Thans ziet de Verenigde Staten haar macht en controle over het Caraïbisch gebied aan het afbrokkelen,door een steeds toenemende economische en politieke belangstelling van een viertal latijnsamerikaanse staten;Venezuela,Mexico,Colombia en Brazilië.Waarin dit streven om de hegemonie in de caraïbische regio zal resulteren is thans een open vraag en kan nog altijd iedere vorm aannemen en richting uitgaan.
Vaststaat dat de elkaar beconcurerende intra-regionale mogendheden,van de caraïbische regio een strijdtoneel hebben gemaakt.

1. De Amerikaanse - Caraïbische betrekkingen(1776-1945)

De betrekkingen tussen de V.S. en de eilanden in het Caraïbisch gebied dateren van de periode vóór de Onafhanklijkheidsverklaring van de V.S. in 1776 en waren voornamelijk handelsbetrekkingen.
Sinds de ontdekking van deze eilanden in de 15e eeuw,hadden de caraibische naties tot en met de 18e eeuw de europese dominantie gekend.Het Caraïbisch gebied karakteriseerde zich voornamelijk als een arena van rivaliteit en conflicten tussen de westeuropese mogendheden,een en ander ter vergroting van hun macht en invloed in de regio.Tot 1815 werd Groot Britanië,vergeleken met Frankrijk,Spanje, Duitsland,Nederland en Denemarken,als de grootste en machtigste imperium beschouwd.

Vanaf 1783 is er een verschuiving in de machtsevenwicht opgetreden in het voordeel van de V.S..De primaire overwegingen die van invloed zijn geweest op de V.S.-politiek ten aanzien van de caraïbische kolonies waren enerzijds de nationale verdediging en anderzijds de continentale veiligheid.Met het oog hierop had de V.S. indertijd zich geconcentreerd op het bouwen en inrichten van militaire bases en centra's alsmede het creëren van militaire oefeningsfaciliteiten in dit gebied.Het bouwen van de Panama-kanaal in 1903 bijv.,paste precies in de tijdschema van de V.S. om hun invloed op de regionale- en wereldhandel te doen vergroten en fungeerde bovendien als een onderdeel van hun militaire strategie.

De amerikaanse handelsrelaties met de voormalige europese kolonies werden in de periode van 1783 en daarna geïntensiveerd,ondanks het feit dat de Navigatie Wet een struikelblok vormde en de handelscontacten eerder trachtte te beperken.
Deze situatie resulteerde in 1815 in een handelsconflict tussen de V.S. en Groot-Brittanië,waarbij de Navigatie Wetgeving wederom werd bekrachtigd teneinde de handel tussen de V.S. en de Britse kolonies te verbieden.In 1817 werden er door de V.S. tegenmaatregelen genomen in de zin dat Britse schepen die van en naar de caraïbische regio voeren,geen amerikaanse havens mochten aandoen.
Deze handelsoorlog duurde voort tot 1822 en was tezamen met de gevoerde koloniale politiek aanleiding geweest voor een rigoreuze wending in de amerikaanse politiek in de vorm van de Monroe Doctrine.(1)

De Monroe Doctrine(1823) omvatte een duidelijk signaal naar de westeuropese naties toe,dat iedere poging tot inmenging in de interne aangelegenheden van de door de V.S. erkende staten als een onvriendelijke daad jegens de V.S. beschouwd zal worden.Hiermee hebben de V.S. ook de grondslag gelegd voor wat later de invloedssferen-politiek zou gaan heten en zijn de latijnsamerikaanse en caraïbische staten sindsdien tot de invloedssfeer van de V.S. gaan behoren.

Om meer echec te geven aan de Monroe Doctrine werd in 1889 een Pan-Amerikaanse Conferentie gehouden met als doel het bespreekbaar maken van zaken die van wederzijds belang waren voor de V.S. en de Latijnsamerikaanse en Caraïbische staten.
Het grensconflict tussen Venezuela en Brits Guyana alsook de Cubaanse Onafhanklijkheidsoorlog werden zodoende een voorbeeldfunctie van de amerikaanse betrokkenheid, op grond van de Monroe Doctrine,in de regionale aangelegenheden.

In de 20e eeuw werd de Monroe Doctrine uitgebreid met het Platt Amendement(1903) en de Roosevelt Corollary die de zogeheten 'big stick policy' van President T. Roosevelt en de 'dollar diplomacy' van Senator Taft belichaamden.(2)
Dit beleid impliceerde een rechtvaardiging van de amerikaanse interventies in de binnenlandse aangelegenheden van Panama,Dominicaanse Republiek ,Cuba en Haïti.
Intussen werd in 1916 een verdrag met Denemarken ondertekend dat voorzag in de verkoop van de Deense kolonies;St.Thomas,St.John en St.Croix aan de V.S.,die zodoende zijn politieke en economische invloed in de regio kon uitbreiden.
Doch de gepleegde interventies in de regio en de bezetting van Haïti in 1905, noopten de V.S. om een fundamentele verandering in hun politiek ten aanzien van de regio te brengen.Deze beleidsombuiging in 1930 werd gekwalificeerd als de 'good neighbour policy' en diende opnieuw tot het organiseren van een Pan-Amerikaanse conferentie,die besloten werd met een aantal resoluties aangaande het opheffen van handelsbarrières,het uitbannen van agressie-oorlogen,bemiddeling in het geval van territoriale geschillen en het bekrachtigen van de interventiedoctrine.

Nadat de Tweede Wereldoorlog uitbrak,waren de V.S. in economisch opzicht zo ver ontwikkeld dat zij Groot-Brittanië,op basis van een lend-lease akkoord,te hulp stonden met militair materieel.In ruil daarvoor kregen de V.S. het recht toegekend om amerikaanse bases te vestigen in Guyana,Trinidad,St.Lucia,Antigua, De Bahamas,Jamaica en Bermuda.Op deze wijze hebben de V.S. hun politiek-militaire macht tot over de eigen grenzen heen kunnen bewerkstelligen en tevens hun aanwezigheid op de caraïbische eilanden van een permanent karakter voorzien.
Om deze politiek te kunnen rechtvaardigen,is de Truman Doctrine(1947)in het leven geroepen.Tegen alle verwachtingen in is de Truman Doctrine,die voornamelijk een antwoord is op de dreiging van de Sovjetunie,aangewend om in Cuba(1961), Guyana(1964) en de Dominicaanse Republiek(1965) te intervinieren.
Resumerend kan er vastgesteld worden dat de historische banden en de betrekkingen van de V.S. met de verschillende eilanden in het Caraïbisch gebied,vooral werd ingegeven door een beleid dat gericht was op de amerikaanse economische belangen en de nationale veiligheid.

2. De internationale betrekkingen van micro-staten

De eilanden in het Caraïbisch gebied worden in hun internationale betrekkingen met de V.S. beinvloedt en beperkt door een drietal situationele factoren,namelijk: de geografische nabijheid van de eilanden,hun economische afhanklijkheid en de politieke ontwikkelingen in de regio.Deze beperkingen die ook tot uiting komen in de door hen gevoerde buitenlandse politiek,laten weinig ruimte over om een eigen buitenlandsbeleid na te streven dat meer overeenstemt met de nationale en regionale belangen van de micro-staten.Enerzijds is dit pro-amerikaans gedrag van de caraïbische regeringen te verklaren aan de hand van de marginale rol van deze staten in het internationaal systeem en van de andere kant is dit een gevolg van de geringe politieke betekenis die de gehele regio heeft voor de internationale politiek.

Voor een goed begrip van de betrekkingen van de mini-staten,dienen deze opgevat te worden als actoren van een subsysteem dat daarnaast deel uitmaakt van het latijnsamerikaans subsysteem.Beide subsystemen zijn ondergeschikt aan het dominante Pan-amerikaans systeem,waarin de V.S. de hegemonie heeft.
Daarnaast dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen de verticale-bilaterale en de horizontale-multilaterale betrekkingen.Tot de verticale-bilaterale betrekkingen behoren die internationale betrekkingen tussen de afzonderlijke caraïbische staten en de extra-statelijke actoren zoals de V.S.,Groot-Brittanië, Canada,Frankrijk en Nederland.Onder de horizontale-multilaterale betrekkingen dient te worden verstaan die onderlinge relaties tussen de diverse micro-staten en als inter-statelijke actoren die behoren tot dat subsysteem.(3)
Ofschoon er met de oprichting van een enkeltal regionale organisaties zoals de CARIFTA in 1967,die later in 1973 werd omgedoopt in de CARICOM,dit een versterking van het subsysteem impliceerde;zijn de caraïbische staten voor wat betreft doel en richting van hun buitenlandse politiek voornamelijk gericht en ondergeschikt aan de strategische -economische belangen van de V.S. en Groot-Brittanië.

In de formulering van hun buitenlandsbeleid hebben de micro-staten in de jaren zestig ruimschoots aandacht geschonken aan de economische beleidspunten en veiligheidskwesties die van wederzijds belang zijn voor zowel de V.S. en Groot-Brittanië als voor de mini-staten.Op zich is dit niet verwonderlijk,aangezien de economische betrekkingen en daarmee de handelspartnerconcentratie-index tussen de caraïbische staten,V.S. en Groot-Brittanië vrij intensief is te noemen.
Als gevolg van de economische recessie en de toename van het protecionisme in de westeuropese landen,hebben de caraïbische staten zoekend naar nieuwe markten, diplomatieke relaties aangeknoopt met een aantal zuidamerikaanse landen waaronder Venezuela en Brazilië.

Tot de eindjaren zestig kunnen de betrekkingen van de caraïbische naties gekwalificeerd worden als verticale-bilaterale betrekkingen.
Doch met de oprichting van de Caribbean Free Trade Association(CARIFTA) en later de Caribbean Common Market(CARICOM)is sindsdien een verandering gekomen in de relatie en zijn thans meer te beschouwen als horizontale-multilaterale betrekkingen.Ook hun lidmaatschap van de Organisatie van Amerikaanse Staten O.A.S.)heeft ertoe bijgedragen dat de onafhanklijke caraïbische staten deel zijn gaan uitmaken van het latijnsamerikaans subsysteem en het Pan-Amerikaans systeem.Deze verschuiving is tevens van invloed geweest op hun buitenlandse politiek,die in het heden meer gericht is op de betrekkingen met een aantal buurlanden.

Met andere woorden het accent in hun buitenlands beleid ten aanzien van Groot-Brittanië en Canada is enigszins komen te vervallen en vervangen door een beleid dat een economische integratie in de regio ten doel stelt.
Alleen de nog niet-souvereine staten zoals Puerto-Rico,De Virgin eilanden,de Franse kolonies en de Nederlandse Antillen die een beperkte mate van zelfbestuur kennen en waarvan hun buitenlandse betrekkingen voornamelijk door respectievelijk de Verenigde Staten,Frankrijk en Nederland worden behartigd,maken geen volwaardig deel uit van het caraïbisch subsysteem dat hiermee eerder een verzwakking van het subsysteem vertoont.

Gelet op het feit dat het buitenlands beleid van micro-staten grotendeels beinvloed wordt door factoren als grootte van de populatie,omvang van het territorium en de economische kwetsbaarheid,is het niet verwonderlijk dat hun extern beleid een appendix vormt van de amerikaanse buitenlandse politiek.(4)
Kortom van een onafhanklijke koers in de buitenlandse politiek van mini-staten, met uitzondering van Cuba en Guyana,ten aanzien van internationale kwesties is geen sprake.
Wel is van tijd tot tijd een koerswijziging in hun beleid te bespeuren,zoals dit recentelijk het geval is geweest met betrekking tot de kwestie van de Apartheid in Zuid-Afrika.

Het motief dat hier ten grondslag ligt is de historische en culturele banden met het Afrikaans continent en het feit dat Groot-Brittanië,als belangrijkste partner van de Britse Gemenebest,zich altijd heeft gedistancieerd van de mogelijkheden om economische sancties tegen Zuid-Afrika te nemen.
Dit in tegenstelling tot de Malvinas-crisis,waarbij men toen wel de kant van Groot-Brittanië koos tegen Argentinië.Hun stemgedrag in de O.A.S. ten tijde van de behandeling van bovengenoemde kwestie,is alleen te motiveren op grond

van het feit dat hiermee een precedentiële-werking wordt vermeden.
Want ook zij kunnen in de toekomst het slachtoffer worden van een poging tot bezetting en anexatie,zoals dit het geval is geweest met de Malvinas eilanden.

Een andere plausibele verklaring voor hun ambivalente positie in de internationale betrekkingen,is de relatie tussen de economische afhanklijkheid van ministaten en hun externe politiek-gedrag.
In het algemeen geldt dat het ontbreken van een adekwaat defensie-apparaat,en het gevaar waaraan men bloot is gesteld,vaak een doorslaggevende factor is in hun overwegingen om een alliantie te sluiten met een super mogendheid c.q. de V.S.
Dit impliceert in de situatie van micro-staten,die heel moeilijk de kosten van een nationale leger blijvend kunnen financiëren,dat zij hun autonomie op het gebied van de externe verdediging met de Verenigde Staten moeten delen.
In de tweede plaats kan men ten alle tijden een beroep doen op de V.S.als bondgenoot voor economische en militaire steun,in het geval van een interne danwel externe dreiging van de nationale of regionale veiligheid.Ten derde kunnen deze staten tot op zekere hoogte een laissez-faire politiek voorstaan,juist om de werkzame tegenstrijdige belangen in het krachtenveld te hanteren ter verbetering en versterking van de eigen positie in hun externe betrekkingen.(5)

De rol die de micro-staten kunnen spelen in de internationale-regionale organisaties,op basis van hun aantal,kan mogelijkerwijs een positieve invloed uitoefenen op de intra-statelijke betrekkingen tussen de latijnsamerikaanse en de caraïbische staten.
Ook hier kunnen we een tweetal belangensferen treffen in de vorm van een latijnsamerikaans belang,dat zich verzet tegen de aanwezigheid van iedere extra-regionale mogendheid in het caraïbisch gebied en anderzijds de positie-bepaling van de mini-staten,als een blok-actor,betreffende regionale aangelegenheden.
In het jarenlange grensconflict tussen Venezuela en Guyana,wordt deze laatste gesteund door de caraïbische staten.Dit geldt eveneens voor het grensgeschil tussen Guatemala en Belize,waarbij Belize op de steun van de caraïbische staten kan rekenen.

In beide gevallen gaat het erom om,door middel van hun diplomatiek gewicht in de organisatie,de invloed van Venezuela en Guatemala in de O.A.S. te neutraliseren.Bovendien kan ook de lidmaatschap van Guyana van de Inter-Amerikaans Ontwikkelingsbank(I.A.D.B.)en de ondersteuning van de kandidatuur van mini-staten als lid van de O.A.S.,als voorbeeld genoemd worden van hoe deze staten in de regionale politiek als een blok-actor opereren.Vast staat dat door middel van blokvorming,de caraïbische naties meer inhoud proberen te geven aan hun buitenlandse politiek.

3. Het economisch profiel

De meeste eilanden in de Caraïbische archipel kennen een plantage-economie, die berust op het produceren en exporteren van agrarische producten voor de wereldmarkt.Slechts de staten Jamaica,Guyana en Trinidad/Tobago beschikken over een beperkte hoeveelheid aan mineralen die voor de exploitatie hiervan economisch rendabel zijn.
Dit betekent ook dat deze mini-staten te maken hebben met een smalle productie-structuur,die onvoldoende in staat is om de benodigde goederen en diensten zelf te produceren voor de consument.

Door de kleinschalligheid van de eilanden,kenmerkt de nationale economie van de micro-staten zich door hun dualistische en open karakter.
De caraïbische staten zijn voor het merendeel afhanklijk van èèn exportproduct, terwijl hun nationale inkomsten hoofdzakelijk bepaald wordt door het prijs-mechanisme op de internationale handelsmarkt.
Het bestaan van een weinig gedifferentieerde economische structuur en geringe industrieële activiteiten,levert als resultaat op een grote mate van import-afhanklijkheid van het buitenland en daarmee het samenhangend inflatie-probleem.
In 1970 bijvoorbeeld bedroeg de totale import en export van de caraïbische eilanden van en naar de Verenigde Staten respectievelijk 43% en 55%,zodat dit land hun belangrijkste handelspartner genoemd mag worden.

Door de olie-crisis in 1972 en de stijging van de olie-prijzen op de oliemarkt, heeft dit tot gevolg gehad dat niet alleen de industrieproducten maar tevens de transportkosten dermate zijn gestegen dat de mini-staten geconfronteerd werden met grote tekorten op hun betalingsbalans.
Voor de meeste eilanden betekende een daling van hun exportvolume en van de exportprijzen een afname van hun exportinkomsten.
Een daling van hun export-inkomsten impliceerde tevens een inkomstenderving die op zijn beurt een nadelige uitwerking had voor de reeds bestaande exorbitante tekorten op de handelsbalans.

Om hun tekorten op de betalingsbalans te kunnen financiëren,hebben deze niet-producerende olie-landen een lening afgesloten bij de I.M.F. en de Wereldbank.
Als gevolg van een verdere daling van de grondstoffenprijzen en de protectionis-tische maatregelen in de V.S. en Europa zijn de buitenlandse schulden van de micro-staten,die toch al over weinig inkomstenbronnen beschikken,enorm toegenomen.
De externe schuldenlast van bijvoorbeeld Jamaica,de Dominicaanse Republiek en Trinidad/Tobago bedroeg in 1983,ten gevolge van de hoge rente voor de kortlopende leningen,respectievelijk $ 1.27 ,$ 1.00 ,$ 0.87 biljoen.

Om te voorkomen dat de slechte socio-economische situatie in de regio resulteert in sociale onrust en de politieke stabiliteit in het gedrang komt,is in 1982 het Caribbean Basin Initiative plan gelanceerd.
Het C.B.I.-plan beoogt in eerste instantie om te voorkomen dat er wederom hier en daar een links-georiënteerde regering aan de macht komt en diende tegelijkertijd als een afweermechanisme voor Venezuela,Mexico en Canada om afstand te nemen van hun economische invloed in de regio.Het plan omvat een zestal maatregelen,die bestemd zijn om de economische stagnatie en de oorzaken daarvan te minimaliseren.
Deze maatregelen zijn: 1) vrijhandel ;

2) belastingfaciliteiten ;

3) technische hulp ;

4) financiële en militaire bijstand ;

5) internationale bijstandshulp ;

6) additionele maatregelen ;

Dit pakket maatregelen beoogt in de eerste plaats om de uitvoer vanuit de caraïbische staten,met uitzondering van textiel en kleding,te stimuleren;zonder dat er invoerrechten gedurende 12 jaar betaald hoeft te worden.
Op zich heeft deze maatregel weinig betekenis,aangezien thans 87% van de exportproducten uit het Caraïbisch gebied reeds onder het Algemeen Preferentieel Systeem (A.P.S.) vallen.
De belastingfaciliteiten gelden als een stimuli voor amerikaanse investeerders, doch ook deze maatregel zal weinig effect sorteren omdat het Caraïbisch gebied bekend staat als een 'high-risk aerea' die voor investeerders weinig aantrekkelijk is.Bovendien zal een daling van het levenspeil op die eilanden tevens zijn repercussies hebben op de koopkracht en voor de binnenlandse markt.

Opmerkelijk in het C.B.I.-plan is het militair component van het hulpprogramma dat voor 1982 en 1983 respectievelijk een bedrag van $ 112.1 miljoen en $ 101.3 miljoen wordt uitgetrokken.
Hetgeen het vermoeden versterkt dat er hier inderdaad sprake kan zijn van een doelbewuste poging tot militarisering van de regio.
Om een en ander voor de regeringsleiders aanvaardbaar te maken wordt de suggestie gewekt dat er gestreefd zal worden om in de toekomst andere landen,in het kader van de internationale bijstand;zoals Canada,Colombia,Mexico,Venezuela alsmede een enkeltal Westeuropese en Aziatische landen in het C.B.I.-plan te betrekken.(6)
Dat het C.B.I.-plan die kracht heeft om een levensvatbare bijdrage te leveren aan de politieke stabiliteit,de economische groei in de regio is uiterst twijfelachtig.

3.1 Politieke instabiliteit

De micro-staten in het Caraïbisch gebied hebben niet alleen te maken met industrialisatie problemen en de daarmee gepaard gaande socio-economische achteruitgang,maar ook met een crisis van een verouderde politiek systeem.
Het bestaan van patronage-verhoudingen en de geringe sociale mobiliteit in die samenlevingen,hebben de centrifugale krachten in die maatschappijen juist doen vergroten.De demografische structuur van de mini-staten geeft te zien dat men hier te maken heeft met een vrij jonge populatie,waarvan de meesten werkloos zijn,die weinig perspectief voor de toekomst hebben.De sociale structuur die samenvalt met de scheidingslijnen in die samenlevingen is in het heden nog altijd een bron van sociale conflicten geweest.De dynamiek van de caraïbische samenlevingen is grotendeels komen te rusten op de politieke processen,die door externe factoren c.q. de ontwikkelingen in Afrika,Azië en Latijnsamerika beinvloedt worden en eventueel kunnen leiden tot politieke instabiliteit.

Van de andere kant worden de micro-staten geconfronteerd met een tri-dimensionale crisis.Deze tri-dimensionale crisis behelst de volgende elementen:

1. een crisis van de interne structuren,waarbinnen de verschillende micro-staten de afzonderlijke componenten vormen ;
2. een crisis van de relatie-structuren tussen de verschillende staten,als eenheid, binnen de regio ;
3. een crisis als gevolg van de plaats die micro-staten,in het algemeen,in de internationale gemeenschap innemen ;

Ieder van deze crisis-varianten brengt met zich mee een rivaliteitsstrijd tussen de elkaar concurrerende extra- en intra-regionale mogendheden,teneinde hun invloed te kunnen uitoefenen in de caraïbische regio.
De hieruit voortvloeiende interacties tussen de mini-staten en de extra- en intra-regionale mogendheden,manifesteren zich in de vorm van diplomatieke betrekkingen, economische samenwerkingsakkoorden en sociale-culturele uitwisselingsprogramma's . Ongetwijfeld zullen deze ruimtelijke interactie-patronen tussen de cliënt-staten en de regionale mogendheden zowel de stabiliteit als de politieke instabiliteit in de regio promoveren. (7)

Dat de positie van micro-staten in de internationale arbeidsdeling ook bepalend kan zijn voor de politieke machtsverhoudingen in een land,blijkt wel uit het feit dat de economische crisis in de zeventiger jaren een politieke omwenteling in Jamaica(1972) en Grenada(1979) met zich meebracht.

In de caraïbische samenlevingen met een werkloosheidscijfer variërend tussen de 15% en oplopend tot zo'n 30%,kan een dergelijke situatie al gauw leiden tot sociale onrust en politieke instabiliteit.
In dit kader dienen ook de volksopstanden in Brits Guyana(1961),de Dominicaanse Republiek(1965),Curacao(1969) en Trinidad(1970) geplaatst te worden.
Dit geldt eveneens voor de uitgebroken voedselrellen,als gevolg van de I.M.F.-bezuinigingsmaatregelen,inapril1984 in de Dominicaanse Republiek en in mei 1984 op Haïti.

4. De V.S.-buitenlandse politiek

De traditionele politiek van de Verenigde Staten ten aanzien van de micro-staten in het caraïbisch gebied,is altijd gebasseerd geweest op de politiek-strategische functie van deze regio voor de externe veiligheid van het amerikaans continent. De Verenigde Staten hebben tot de post-oorlogse situatie hun politieke verantwoordelijkheid met betrekking tot de voormalige kolonies moeten doen met de europese mogendheden.Als gevolg van het dekolonisatieproces,zijn de meeste Britse kolonies in de jaren zestig onafhanklijk geworden en is de militaire verdediging van de regio aan de V.S. toevertrouwd.Frankrijk,in tegenstelling tot Groot-Brittanië dat zich niet wil verbinden aan de politieke ontwikkelingen in de regio doch wél de caraïbische-politiek van de V.S. blijft ondersteunen,probeert haar positie als 'middle-power' verder te versterken.

In het algemeen kan men in het amerikaans buitenlands beleid van de zeventiger jaren een tweetal scenario's onderscheiden,die naderhand gedeeltelijk blijkt te zijn overgenomen door de Presidenten Carter(1976-1980) en Reagan(1980-1984). De eerste scenario bevatte de mogelijkheid dat de amerikaanse regering,in internationaal verband,als een zwakke en onbetrouwbare bondgenoot wordt beschouwd. In een dergelijk geval zal de invloed van Cuba in de regio verder toenemen,indien Mexico,Venezuela en de westeuropese landen niet bereid zijn om een impuls te geven aan de nationale economie van de eilanden.Uit de tweede scenario valt er af te leiden dat de V.S. op een drietal manieren hun beleid dienen te concentreren en zijn de hierna volgende beleidsalternatieven mogelijk:

a)De Verenigde Staten handhaaft een neutrale positie ten aanzien van de caraïbische aangelegenheden.Het nadeel hiervan is echter dat de beeldvorming van het amerikaans beleid onveranderd blijft.

b)De amerikaanse regering is genoodzaakt om de rechtse dictaturen en conservatieve politieke partijen te steunen.Bij een dergelijke keuze is het onvermijdelijk dat er een escalatie van het gewapende-conflict zal plaatsvinden.

c)De V.S.-regering dient zowel met economische maatregelen te komen alsmede het bevorderen van wapenleveranties,terwijl een militaire interventie niet uitgesloten mag worden.Wanneer voor deze optie wordt gekozen,dan hebben de revolutionaire bewegingen in de regio minder kans van slagen.(8)

Uit de hierna te behandelen regeringsperiode van President Carter en President Reagan,zal ook blijken dat beide staatshoofden op een afwisselende wijze intens gebruik hebben gemaakt van bovengenoemde beleidsoverwegingen ten aanzien van de Caraïbische regio.

De amerikaanse buitenlandse politiek onder J.Carter heeft zich voor de regeringsperiode 1976-1980 onder andere ten doel gesteld:

a)Een belangrijke bijdrage aan de economische ontwikkeling;

b)Aandacht voor de mensenrechten(nieuw element);

c)Acceptatie van het ideologisch pluralisme;

d)Het respecteren van het souvereniteitsbeginsel;

e)Stimulering van de regionale samenwerking;

f)Het stimuleren van een actievere caraïbische rol in mondiale kwesties(9)

Een belangrijke verandering in de amerikaanse buitenlandse politiek,vergeleken bij de voorgaande regeringen,is de toenadering met Cuba en op grond van het ideologisch pluralisme het tolereren van de socialistische regeringen in Guyana en Jamaica.Om te vermijden dat de twee laatstgenoemde landen en de omringende micro-staten verder in de socialistische kamp werden gedreven,is men in 1977 overgegaan tot de oprichting van de Caraïbische Groep voor Samenwerking en Economische Ontwikkeling(C.G.C.E.D.)die de taak heeft meegekregen om de financiële-economische hulp beter te kanaliseren en te coördineren.
Daarnaast is omwille van de economische strategie ter versterking van de caraïbische economieën,zowel de bilaterale hulp aan de afzonderlijke staten alsmede die middels de Caraïbische Ontwikkelingsbank(C.D.B.)aanzienlijk verhoogd.

Maar dit liberaal beleid van President J.Carter werd mede onder druk van de binnenlandse publieke opinie en de kritiek van de republikeinen spoedig beëindigd.
Aanleiding hiertoe was de Soviet-invasie in 1979 in Afghanistan en de eveneens in 1979 Iraanse gijzelings-affaire,die in internationaal politiek opzicht voor de Verenigde Staten een enorme gezichtsverlies betekende.
In datzelfde jaar werd de Carter-regering geconfronteerd met de machtsovername in zowel Nicaragua als in Grenada door een pro-Soviet regiem.
Zoals gewoonlijk werden de machtswisseling in bovengenoemde staten aan de subversieve activiteiten van Cuba in de regio toebedeeld,terwijl defacto dit een ontkenning van de nodige sociale-economische hervomingen in de regio inhoudt.

Deze ontwikkelingen op mondiaal en regionaal gebied,hebben ertoe geleid dat er een keerpunt is gekomen in de amerikaanse buitenlandse politiek met betrekking tot de regio.Dit keerpunt is in feite een weerspiegeling geworden van de reeds bestaande amerikaanse voornemens om een militarisering van de regio in versneld tempo door te voeren.Hiervoor heeft men in korte tijd besloten tot de oprichting van de zogeheten 'Caribbean Joint Task Force' en een uitbreiding van de amerik-

aanse vlootoefeningen in de Caraïbische Zee bespoedigd.
Een en ander ter consolidering van hun militaire macht en rehabilitatie van hun positie als super mogendheid .
Met het doel om de interne en externe bedreiging van de regionale veiligheid tegen te gaan,heeft men fondsen gecreëerd om militaire bijstandsprogramma's op touw te zetten die bestemd werden voor de Dominicaanse Republiek,Barbados,Haïti, St.Lucia en St.Vincent.

Hebben de eilanden in de caraïbische regio gedurende de zeventiger jaren weinig politieke aandacht van de V.S. gekregen,vanwege de reeds genoemde ontwikkelingen in het Midden-Oosten en Azië en de gerezen binnenlandse problemen rondom de Vietnam-oorlog en de Watergate-schandaal,is sinds de installatie van President Reagan in 1980 een drastische verandering in het amerikaanse buitenlands beleid waar te nemen.President Reagan,gevoedt door het revisionisme en de ideeën van Nieuw Rechts(politieke stroming),heeft tijdens zijn eerste ambtstermijn(1980-1984) een niet te ontkennen agressief beleid jegens de caraïbische staten gevoerd.

Zijn voornaamste beleidsdoel in die zittingsperiode was het herstel van de V.S.-hegemonie en het uitbannen van de cubaanse invloed in de regio.
Men heeft niet alleen economische maatregelen tegen Cuba genomen en getracht het eiland Grenada te isoleren,maar ook diplomatieke druk in 1980 uitgeoefend op de regeringen van Colombia,Costa Rica en Jamaica om hun betrekkingen met Havana te breken.Wat Grenada betreft heeft de Verenigde Staten een poging ondernomen om de E.E.G. onder druk te zetten om een reeds gevoteerde lening voor de bouw van een nieuw luchthaven op het eiland te annuleren.

Deze eerste regeringsperiode van Reagan zal in de geschiedenis van het caraïbisch gebied ingaan,als de meest militair-offensieve periode jegens de caraïbische volkeren.Getuige hiervan is de resolutie van april 1982 van de Veiligheidsraad, waarin alle staten werden opgeroepen om zich te onthouden van het gebruik van militair geweld tegen de staten in Midden-Amerika en het Caraïbisch gebied,die door een amerikaans veto werd geblokkeerd.Kort daarna,in october 1983,werd een militaire interventie in Grenada gepleegd teneinde het eiland weer onder te brengen in de amerikaanse invloedssfeer.(10)
In het verlengde daarvan zijn er NATO-oefeningen in de directe omgeving van het eiland Grenada gehouden alsmede hebben de Atlantische-vlootoefeningen in de regio doorgang gevonden.
Met een militarisering van de regio dient deze politieke manoeuvre beschouwd te worden,als een ontkenning van de werkelijke onderliggende motieven voor de economische stagnatie in de regio en de daaruit voortvloeiende politieke instabiliteit.

5. De geo-politieke situatie

Het Caraïbisch gebied heeft vanoudsher naast de presentie van de V.S. ook de aanwezigheid van de westeuropese mogendheden gekend.
Met de onafhanklijkwording van de meeste britse kolonies,is de politieke en constitutionele verantwoordelijkheid van Groot-Brittanië gereduceerd tot een drietal economische beleidspunten,namelijk: a) handelsbetrekkingen ;

b) kapitaalinvesteringen ;

c) ontwikkelingshulp

Nederland zal gedurende de periode 1986 - 1996,Aruba en de overige antilliaanse eilanden proberen te bewegen om óf onafhanklijk te worden óf een gemenebest-relatie met Nederland aan te gaan en zal zich geleidelijk aan uit de caraïbische regio terugtrekken.Alleen Frankrijk is heden ten dage nog altijd vastbesloten om zijn overzeese gebiedsdelen Martinique,Guadeloupe en Frans Guyana te behouden.

Deze constitutionele ontwikkelingen in de jaren zestig hebben ertoe geleid dat de westeuropese mogendheden thans niet meer de dominante krachten zijn in het Caraïbisch gebied.In plaats van een directe aanwezigheid en actieve betrokkenheid bij de regio,lijkt deze rol in het heden door de E.E.G. en middels het Lomé-verdrag vervuld te worden.De financiële hulp,de handelsbetrekkingen en de technische bijstand worden verzorgd door de Europese Ontwikkelingsfonds(E.O.F.), de Europese Economische Gemeenschap(E.E.G.) en de Europese Investerings Bank(E.I.B.). Van de E.G.-lidstaten is Groot-Brittanië de grootste handelspartner voor de Caraïbische regio.De rol van de E.E.G. in het Caraïbisch gebied,als een additionele actor,vormt niettemin een belangrijk tegenwicht voor de amerikaanse invloed in de regio.

Met de partiële terugtrekking van de europese mogendheden uit het gebied,is er een vacuüm ontstaan die Venezuela,Mexico,Colombia en Brazilië in de gelegenheid stellen om een belangrijke rol in de regio te vervullen.
Het gaat de elkaar rivaliserende latijnsamerikaanse staten er in de eerste plaats niet om de politieke stabiliteit van de regio,maar eerder hun eigen politieke en economische invloed hierdoor te vergroten.Met andere woorden wordt er gestreefd om een eigen invloedssfeer in de regio te ontwikkelen,die uiteindelijk de nationale economie ten goede zal komen.(11)
Het eiland Trinidad/Tobago heeft de toenadering van Venezuela tot de overige caraïbische eilanden steeds als een bedreiging ervaren en dien overeenkomstig als een vorm van neo-kolonialisme betiteld.

5.1 De Middle-Powers

De meest belangrijke commerciële en industriële centra van het buurland Venezuela,zijn geconcentreerd aan de caraïbische kust.In dit kader is de Caraïbische Zee van groot strategisch belang voor dit land,daar de export van olie en andere olie-producten naar de Verenigde Staten en West-Europa hier vandaan plaatsvinden. Vanaf 1970 valt er ook te constateren dat er nieuwe diplomatieke en strategische belangen in de evolutie van de venezolaanse betrekkingen met de caraïbische staten een rol zijn gaan spelen.Op diplomatiek terrein heeft Venezuela in 1967 de toetreding van Trinidad tot de O.A.S. gesteund.In 1969 heeft de COPEI-regering van President R.Caldera(Christen Democraat)zijn buitenlandse politiek voorzien van een actieve rol in de regionale aangelegenheden en is daarbij het accent op het economisch vlak komen te liggen.Aanleiding hiertoe was dat de caraïbische markt in die periode geschikt werd gevonden voor de groeiende output van de venezolaanse producten.Het resultaat van dit regeringsbeleid,is de totstandkoming van een aantal economische en technische projecten met de Dominicaanse Republiek, Haïti,Jamaica,Barbados,Trinidad/Tobago en de Nederlandse Antillen.(12)

In de daarop volgende regeringsperiode van de sociaal-democraat,President C.A. Perez,van 1974 - 1978,is men overgegaan tot de oprichting van het Venezolaanse Investeringsfonds(V.I.F.) om zodoende hun regionale en internationale invloed uit te breiden.Doel van dit fonds was om de verkregen petro-dollars te gebruiken als investeringen in projecten en leningen aan de omringende eilanden.
Daarnaast is Venezuela,als enige niet-engelstalig caraïbische staat,in 1973 lid geworden van de Caribbean Development Bank(C.D.B.).
Gedurende de zittingsperiode van dat kabinet is ook een economisch samenwerkingsakkoord gesloten met de Dominicaanse Republiek,Suriname en Jamaica voor het verkrijgen van bauxiet en andere mineralen die in Venezuela dan verwerkt worden tot eindproducten voor de export.In het algemeen kan gesteld worden dat het de venezolaanse autoriteiten in die periode is gelukt om zijn economisch beleid te hanteren om de meer ontwikkelde eilanden(M.D.C.) in zijn invloedssfeer te betrekken.Dit in tegenstelling tot de minder en minst ontwikkelde staten(L.D.C. en M.S.C.) in de regio. (13)

Na de presidentsverkiezingen van 1979 en de installatie van de nieuwe christen-democratische President L.H. Campins,is er een koerswijziging in het buitenlands beleid van Venezuela waar te nemen.Deels is dit een gevolg van de groeiende externe schuldenlast die de aandacht van de autoriteiten voor de economische problemen van het land vergt en gedeeltelijk is men thans meer gericht op de geo-politieke omgeving en kwesties van dit gebied.Tot dit laatste behoort het San José-akkoord van 1980,dat voorziet in olie-leveranties vanuit Mexico en

Venezuela aan een negental niet-olie producerende landen in Latijnsamerika en het Caraïbisch gebied,waaronder Barbados,Jamaica en de Dominicaanse Republiek. Daarbij behelst het akkoord ook de mogelijkheid van het geven van leningen,tegen een zachte rente tot en met 30% van hun olie-importen aan de voorgenoemde landen. Hiermee probeert Venezuela zijn imago in de regio te verbeteren,dit nadat het territoriale geschil met Guyana,het Esequibo-conflict,en de bezetting van het eiland Ankoko in 1966 voor veel kritiek van de kant van de caraïbische regeringsleiders had gezorgd.

De huidige regering van President J. Lusinchi(1984-1988) schijnt de venezolaanse buitenlandse politiek van de voorgaande regering voort te zetten.
Met de sluiting van de olie-raffinaderijen Lago op Aruba en de Shell vestiging op Curacao,heeft de staatsmaatschappij P.D.V.S.A.(Petroleos de Venezuela Sociedad Anónima)besloten om de raffinaderij op Curacao te heropenen met venezolaans kapitaal.Ook is tussen Nederland,Venezuela en de Nederlandse Antillen een overlegmechanisme tot stand gekomen,die tot doel heeft de antilliaanse economie nieuw leven in te blazen.Ook met Guyana is in mei 1986 een samenwerkingsakkoord gesloten om de daar aanwezige bauxiet in Venezuela te verwerken in ruil voor olieleveranties aan dit land.Met de komst van Premier E. Charles van Dominica naar Venezuela,lijkt het er op alsof de minst ontwikkelde staten thans aan de beurt zijn.

Colombia

Ofschoon Colombia geteisterd wordt door de economische malaise en de M-19 geurilla-activiteiten in het binnenland,heeft dit land ook steeds meer belangstelling getoond voor de politieke ontwikkelingen in de caraïbische regio.
De vanzelfsprekende betrokkenheid van Colombia in de regionale politiek,ligt in het feit dat dit land al jarenlang in een dispuut met Nicaragua is verwikkeld omtrent de souvereiniteitskwestie van de eilanden San Andres en Providentia die door Colombia thans worden beheerd.
In tegenstelling tot Venezuela zijn de belangen van Colombia meer van economische aard,die voornamelijk gericht zijn op een eventuele toegang tot de caraïbische markt.Gelet op deze economische belangen heeft Colombia een aantal economische akkoorden met een aantal gemenebestlanden gesloten.(14)

Brazilië

Brazilië heeft zich altijd als een counterpart van de V.S. in regionale aangelegenheden beschouwd.Ondanks zijn economische en militaire status in dit continent,zijn de politieke belangen van Brazilië beperkt tot die landen die deel uitmaken van het zuidamerikaans continent namelijk Guyana en Suriname.

Derhalve zijn de vitale economische en politieke belangen van Brazilië niet direct gelegen in de caraïbische regio.
Hooguit kunnen de mini-staten als een potentiële handelspartner van Brazilië aangemerkt worden,op grond van de culturele banden tussen deze naties.

Tot nu toe is de rol van Brazilië beperkt gebleven tot het vormen van een tegenwicht voor Venezuela,die met het buurland Guyana nog altijd in een conflictsituatie verkeert.
Daarnaast heeft Brazilië de regering van Suriname zowel met financiële als militaire hulp bijgestaan,maar dan onder die voorwaarde dat Suriname bereid is om enige afstand van Cuba te bewaren.
Uit het vorenstaande mag blijken dat de braziliaanse belangen in de regio miniem zijn en beperkt blijven tot de eigen invloedssfeer.
Doch dit betekent echter niet dat Brazilië,tegen de achtergrond van een toenemende politieke invloed van zijn rivaal Venezuela in de regio,zijn buitenlands beleid met betrekking tot de micro-staten in de toekomst onveranderd zal blijven.(15)

Mexico

In afwijking tot de drie andere regionale mogendheden,geldt Mexico als de minst gematigde land ten opzichte van de V.S.-politiek inzake het Caraïbisch gebied.
In het verleden heeft Mexico een diametrale standpunt,vergeleken met de V.S., ingenomen ten aanzien van de socialistische regeringen in Guyana,Nicaragua,Cuba, Jamaica en Grenada.
Mexico is met een pructiecapaciteit van 2.6 miljoen vaten per dag in 1981,één van de grootste olie-producerende landen buiten het OPEC-kartel.

Onder de presidentschap van L. Echeveria Alvarez(1970-1976)begon het mexicaanse buitenlands beleid voor wat betreft de caraïbische regio meer gestalte te krijgen.
Dit kwam tot uiting in de mede oprichting van de Caribbean Multinational Shipping Company(NAMUCAR).
Dit land heeft Jamaica ook geasisteerd bij de constructie van een aluminiumsmelterij,mede op grond van het akkoord van 1974 tussen beide landen.
Evenals Venezuela heeft Mexico met Guyana een overeenkomst gesloten om bauxiet en timmerhout uit dit land te betrekken in ruil voor mexicaanse producten.(16)

Met de verkiezing van Lopez Portillo als de nieuwe staatsleider heeft Mexico, onder druk van de buitenlandse schulden en de interne financieel-economische problemen,zich teruggetrokken uit de reeds geaccodeerde industriële projecten in Jamaica.Ook de later gekozen President M.de la Madrid(1982-1985)werd met de enorme economische problemen van het land geconfronteerd;zodat Mexico thans meer gebaat is bij een passieve diplomatieke rol in caraïbische aangelegenheden.

6. V.S.-beleidsopties

Gelet op het feit dat de Caraïbische zee een belangrijke handelsroute is voor de Verenigde Staten,zal men genoodzaakt zijn om de caraïbische staten van additionele financiële-economische hulp te blijven voorzien.
Vanuit die optiek bekeken dient het C.B.I.-plan,dat bedoelt is om de korte en lange termijn doelstelling van de amerikaanse buitenlandse politiek te realiseren, opgevat te worden als een geo-politieke en strategische benadering van de structurele problemen in dit gebied.Van even groot belang is de handhaving van de pro-amerikaanse regeringen in de regio.Met dit doel voor ogen is in 1982,onder auspiciën van de V.S.,het Akkoord van Costa Rica tot stand gekomen,waarvan Belize, Colombia,Costa Rica,de Dominicaanse Republiek,El Salvador,Honduras,Jamaica en de Verenigde Staten lid zijn.(17)

De V.S. ziet zich thans geplaatst voor het probleem dat de regionale mogendheden, in het bijzonder Venezuela,steeds meer politieke en economische invloed op hun cliënt-staten aan het ontwikkelen zijn.In deze context bezien is het van belang om te kijken hoe de defensie-kwestie voor Aruba en de Nederlandse Antillen,in verband met hun onafhanklijkwording,zal worden geregeld.Interessant is eveneens de vraag hoe de betrekkingen tussen de mini-staten en Venezuela zich verder zullen ontwikkelen.Het ligt dan ook in de lijn der verwachtingen dat de Verenigde Staten diplomatieke druk zal uitoefenen op de eilanden om hun betrekkingen met de zuidamerikaanse buurlanden binnen de perken te houden.Of die beleidslijn ook gevolgd zal worden,hangt in grote mate af of de V.S. bereid zal zijn om concessies te doen òf met een omvangrijker hulpprogramma op de proppen te komen.

De bestaande regionale conflicten zullen na verloop van tijd ook een duidelijke stellingname van de V.S. vragen.Gememoreerd mag worden het conflict tussen Belize en Guatemala,het grensgeschil tussen Guyana en Venezuela en het dispuut tussen Colombia en Nicaragua.In het recente verleden(april 1982)heeft de V.S. inzake de Malvinas-oorlog,ondanks de bepalingen van het Rio-verdrag,zijn westeuropese bondgenoot Groot Brittanië gesteund.Het lijkt vooralsnog niet onmogelijk dat de V.S. met betrekking tot de regionale conflicten,wederom de positie van de latijns-amerikaanse mogendheden zal ondersteunen.Wanneer dit wel het geval zou zijn,dan zal dit onherroepelijk kunnen leiden tot een onherstelbare breuk in de betrekkingen tussen de micro-staten en de Verenigde Staten anderzijds.
De militaire aanwezigheid van de V.S. op de eilanden zal eventueel als instrument gebruikt kunnen worden om ze coûte que coû'te in de amerikaanse invloedssfeer te behouden.

Er vanuit gaande dat de politieke ontwikkelingen in Midden-Amerika ook van invloed

kan zijn op de politieke dynamiek van deze micro-staten,zal de V.S.in de nabije toekomst zich primair moeten concentreren op het aandragen van een evenwichtige oplossing voor de politieke problemen in die landen.Volgens waarnemers is een verdergaande militarisering van de regio niet direct noodzakelijk,maar is met de aankondiging van Libië om de caraïbische naties zowel economisch als militair bij te staan ook niet uitgesloten.Ook ten aanzien van de zogenaamde Soviets-dreiging in het Caraïbisch gebied,lijkt een overeenkomst tussen beide super mogendheden vooralsnog niet onmogelijk.Wel is het noodzakelijk dat de V.S. hun betrekkingen met Cuba normaliseren,teneinde een betere verstandhouding met de caraïbische naties te kweken.De gedachtengang dat de nationale veiligheid van de V.S. bedreigd of beschermd kan worden door de politieke koers van de mini-staten,dient ook tot het verleden te behoren.De verklaring van de caraïbische regeringsleiders van februari 1980 om het Caraïbisch gebied tot een vredeszone te verklaren,is een duidelijke waarschuwing in de richting van de V.S. om te voorkomen dat er een escalatie van de militaire spanningen in de regio plaatsvindt.(18)

7. Slotbeschouwing

In de evolutie van de betrekkingen tussen de V.S. en de caraïbische staten,zijn er een aantal duidelijk aanwijsbare keerpunten in de amerikaanse buitenlandse politiek ten aanzien van de regio.Deze keerpunten komen nagenoeg overeen met de piek-momenten in het V.S.-beleid in de periode's 1957-1963,1968-1978 en 1980-1984 en zijn het gevolg geweest van de toegenomen intenationale spanningen tussen de twee super mogendheden.In die periode's zijn de latijnsamerikaanse en caraïbische staten òf het slachtoffer geworden van een amerikaanse militaire interventie òf is de regio gebruikt als een symbolische demonstratie van de amerikaanse militaire macht en superioriteit.

Door de kwetsbaarheid van kleinschallige economieën en de geringe economische perspectieven,zullen de micro-staten voreg of laat gedwongen worden om tot een 'life-line' te komen met hun buurlanden.Mischien dat Aruba en de vijf antilliaanse eilanden in deze als eersten model zullen staan voor een economische-unie met hetzij Venezuela danwel met de V.S..
De economische omstandigheden op de caraïbische eilanden zullen in de toekomst er niet beter op worden en gegeven de huidige immigratie-wetgeving in de V.S. en Westeuropa,zullen grote groepen economische vluchtelingen gedwongen zijn om onder de armoedegrens te leven.
Wanneer de economische overlevingskansen van micro-staten,op langere termijn,in acht worden genomen;kan er gesteld worden dat de binnenlandse problemen steeds meer zullen toenemen en uiteindelijk uitmonden in een scala van spanningen en conflicten in de regio.

Voor de toekomst dient er een mogelijke confontatie tussen de V.S. en de latijns-amerikaanse mogendheden,analoog aan de spanningen tussen de westeuropese landen en de V.S.,niet uitgesloten te worden.
Voor de caraïbische staten zal eeneventuele escalatie van de spanningen tussen voornamelijk de zuidamerikaanse landen en de V.S,mogelijk kunnen betekenen dat zij met de landen in Midden-Amerika het slagveld zullen worden van een conventionele oorlog.
In dit bestek is een acute dreiging van de regionale vrede en veiligheid door de Soviet Unie en Cuba veel minder aanwezig en is eerder te verwachten van de kant van de intra-regionale mogendheden .
Het streven naar de handhaving ofwel aantasting van de V.S.-hegemonie in dit werelddeel ,zal in elk geval gepaard gaan met de nodige politieke conflicten en een verwijdering van de intra-regionale mogendheden van de Verenigde Staten.

Noten

1. I. Dookhan,A post-emancipation history of the West Indies,p.158-170,London,1982
   Zie ook:F.W. Knight,The Caribbean:The genesis of a fragmented nationalism, p.181-185,New York,1978
2. J.H. Parry en Ph. Sherlock.A short history of the West Indies,p.253-263, New York,1978
3. B.Ince,The Caribbean in world politics,p.35-43
   uit:International relations in the caribbean:Symposium on International Relations in the Caribbean,Curacao,24-26 januari 1974
4. G.A. Fauriol,Foreign policy behavior of Caribbean states,p.48,Boston,1984
5. Vergelijk hierbij:J.J.C. Voorhoeve,Peace,Profits and Principles.A study of Dutch foreign policy,p.311-323,Den Haag,1979
6. J. Petras,Een militair beleid op zoek naar economische rechtvaardiging: Reagans hulpprogramma voor het Caraïbisch gebied.
   uit:Derde Wereld,jaargang 1,nr. 2,april 1982,p.12-16
7. G. Sandner,Spatial interaction within the Caribbean,p.65-73
   uit:U. Fanger(ed.),Problems of Caribbean Development:Regional interaction, International relations and the constraints of small size,München,1982
   Zie tevens:I. Hawkins,The changing face of the Caribbean,p.43-65,Barbados,1976
   Voor een kritische beschouwing: G. Junne,Internationale arbeidsdeling en politiek proces:Lessen uit de analyse van ontwikkelingslanden voor de leer der internationale betrekkingen.(Inaugurele rede bij de aanvaarding van het ambt als gewoon hoogleraar in de leer der internationale betrekkingen aan de Universiteit van Amsterdam),Amsterdam,1982
8. D.W. Benecke,Cuba's influence on the east-west conflict potential in the greater Caribbean,p.91-98. uit:U. Fanger(ed.),ibid
9. A. Payne,op cit.,The international crisis in the Caribbean,p.44,London,1984
10. Ibid,p.63
    Zie ook:R.N. Buckley,Kwetsbare eilandstaatjes in het Caraïbisch gebied. uit:Internationale Spectator,jaargang 39-8,p.495-498
11. A. Payne,ibid,p.114
12. O. Immig,De ontwikkeling van een eigen buitenlands beleid van Venezuela. uit:Internationale Spectator,jaargang 37-9,p.582-588
13. G. Russel en W. Mc Whirtes,Good will from petropower:An OPEC member helps bankroll its less well-off neighbours.
    uit:Time magazine,31 augustus 1981,nr.35,p.15
14. T.D. Anderson,Geopolitics of the Caribbean:Ministates in a wider world,p.142, New York,1984

15. G.F. Treverton,Latin America in World Politics:The next decade,p.29-39, The international institute for strategic studies,London,1977
16. A. Payne,p.123-130
17. Aangetekend moet worden dat noch Venezuela en Mexico noch de resterende micro-staten in de caraïbische regio lid zijn van dit akkoord.
18. W.C. Clemens jr.,Independence and/or Security:Dilemmas for the Kremlin, the White House and Whitehall,p.27-59
    uit:B.A. Ince(ed.),The Caribbean yearbook of international relations, Trinidad/Tobago,1977

<u>Geraadpleegde literatuur</u>

F. Ambursley en R. Cohen(ed.),Crisis in the Caribbean,London,1983

T.D. Anderson,Geo-politics of the Caribbean:Ministates in a wider world,N.Y.,1984

I. Dookhan,A post-emancipation history of the West Indies,London,1982

U. Fanger(ed.),Problems of caribbean development:Regional interaction,International relations and the constraints of small size,München,1982

I. Hawkins,The changing face of the Caribbean,Barbados,1976

B.A. Ince(ed.),The Caribbean yearbook of international relations,Trinidad,1977

A. Payne,The international crisis in the caribbean,London,1984

International relations in the caribbean,Symposium on international relations in the caribbean,Curacao,1974